

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS MASEI • MAAMAR 1

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים...

« Voici les étapes des enfants
d'Israël qui partirent... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/masei/1/

1 אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים ביד משה ואהרן. כתיב נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן.

« Voici les étapes des enfants d'Israël, lorsqu'ils sortirent du pays d'Égypte, sous la conduite de Moché et Aharon. » Il est écrit : « Tu as conduit Ton peuple comme un troupeau, sous la conduite de Moché et Aharon. »

הנה זה כלל גדול בעבודת הש"י [השם יתברך] שכל מי שבא לדבקה אליו ית', הנה כתיב מי יעלה בהר ה' ומי יקום וגו'

Or, voici un grand principe dans le service de D.ieu, béni soit-Il : quiconque vient s'attacher à Lui, béni soit-Il, il est écrit : « Qui montera sur la montagne de Havaya et qui se tiendra... », etc. :

נקי כפים ובר לבב שיהא לבו בר וזך לגמרי בלי שום סיג אשר לא נשא לשוא נפשי נפשו כתיב נפשי קרי כמ"ש אליך ה'

« Celui qui a les mains propres et le cœur pur », c'est-à-dire que son cœur soit entièrement pur et limpide, sans aucun résidu ; « qui n'a pas élevé Mon âme en vain » : il est écrit « son âme », mais il faut lire « Mon âme », comme il est écrit : « Vers Toi, Havaya,

נפשי אשא אכל בי עשרה שכינתא שריא דהיינו שלא תהא התנשאותו והגבהותו בדרכי ה' לשוא ולשקר ח"ו [חס ושלום].

J'élève mon âme », [et] « sur chaque [assemblée de] dix, la Chekhina (la Présence divine) repose ». C'est-à-dire que son élévation de soi et sa grandeur dans les voies de D.ieu ne doivent être ni vaines ni mensongères, à D.ieu ne plaise.

2 ובודאי מדרגה כזו עמוק עמוק מי ימצאנו. והעצה היעוצה לזה ע"י בחי משה ואהרן. דהנה נודע מאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אם אין יראה אין חכמה

Certes, un tel niveau est « profond, profond ; qui le trouvera ? » Le conseil proposé à cet égard consiste à passer par le niveau de Moché et Aharon. En effet, on connaît l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « S'il n'y a pas de crainte, il n'y a pas de sagesse,

ואם אין חכמה אין יראה, ולכאורה אי"א להתחיל לא בזה ולא בזה כיון שאי אפשר לזה בלא זה והאיך יתחיל,

et s'il n'y a pas de sagesse, il n'y a pas de crainte. » À première vue, il est impossible de commencer par l'une ou par l'autre, puisque l'une ne peut exister sans l'autre ; comment donc commencer ?

אך אמרו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת פי' שיש שני מיני רע.

Mais nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Celui dont la crainte de la faute précède sa sagesse, sa sagesse se maintient. » L'explication est qu'il existe deux sortes de mal.

הא' הוא רע ממש באיסור אפי' [אפילו] הוא איסור קל של דברי סופרים הוא רע גמור ולזה צריך שיהיה יראת חטאו קודמת לחכמתו

La première est le mal véritable, celui de ce qui est interdit : même une interdiction légère relevant des paroles des Scribes constitue un mal complet. Pour cela, la crainte de la faute doit précéder la sagesse,

כי טהור עינים מראות רע והדבר הרע הוא נקי תועבת ה' וא"צ [ואין צריך / ואינו צריך] לזה שום חכמה לסור ממוקשי הרע הנ"ל.

car « Tes yeux sont trop purs pour regarder le mal », et la chose mauvaise est appelée « une abomination pour Havaya » ; il n'est besoin d'aucune sagesse pour cela, pour se détourner des pièges du mal mentionné plus haut.

3 והמין הב' הוא בהיתר שאפילו בהיתר אמרו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] קדש עצמך במותר לך שלא יהיה נבל ברשות

La deuxième catégorie se trouve dans ce qui est permis. Car même au sujet de ce qui est permis, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Sanctifie-toi dans ce qui t'est permis », afin de ne pas être un scélérat sous couvert de la permission de la Torah.

התורה כמ"ש הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] ר"פ קדושים, וכדי לפטור מהרע הזה צריך להקדים חכמתו והוא ע"י בחי' משה ואהרן משה שושבינא דמלכא אהרן שושבינא דמטרוניתא, פ"י שושבינא דמלכא

comme l'écrit le Ramban au début de la paracha Kedochim. Pour se libérer de ce mal, il faut faire précéder la sagesse ; cela se réalise par le niveau de Moché et d'Aharon : Moché est le compagnon du Roi, Aharon le compagnon de la Reine. Le sens de l'expression «compagnon du Roi»

שהוא מביא את המלך להתייחד בזה העולם שבחינת סובב כל עלמין יהא שורה בתחתונים כמ"ש רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] הקב"ה מתאוה שיהיה לו דירה בתחתונים

est qu'il amène le Roi à s'unir à ce monde, afin que le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) réside parmi les mondes inférieurs, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «Le Saint béni soit-Il désire avoir une demeure dans les mondes inférieurs.»

והיינו ע"י תורה ומצות שהם המשכת אלהותו ית', דהתורה כולה שמותיו של הקב"ה שבחי' שם הוא באותיות והוא דבר שאינו נתפס כלל בשכלנו

Cela se réalise par la Torah et les mitsvot, qui attirent Sa divinité, béni soit-Il. Car toute la Torah est constituée des Noms du Saint béni soit-Il ; or, le niveau d'un nom réside dans des lettres, chose qui ne peut absolument pas être saisie par notre intellect,

כי גבוה מאד משכלנו אפילו בחינת מה שנקרא אצלו ית' בחינת שם לבד וכן ע"י המצות הנקראים אברי דמלכא.

car cela est élevé, infiniment élevé au-dessus de notre intellect : même ce qui, par rapport à Lui, béni soit-Il, est simplement appelé le niveau d'un nom. Il en va de même des mitsvot, qui sont appelées «les membres du Roi».

4 ומשל המצות באברים כי כמו בכל אבר יש חיות הנשמה. כמו כן בכל מצוה יש חיות אלהות וכשאדם

Les mitsvot sont comparées aux membres, car, de même qu'il y a dans chaque membre la force vitale de l'âme, de même chaque mitsva contient une force vitale divine. Et lorsqu'une personne

עושה המצוה כגון שמתעטף בטלית ציצית בבוקר ממשיך עליו בחינת סוכ"ע שיהא חופף עליו וכן בתפילין הוא המשכת אחדות

accomplit la mitsva — par exemple, lorsqu'il s'enveloppe le matin d'un talit avec des tsitsit —, il attire sur lui le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), afin qu'elle plane au-dessus de lui. De même, les téfilines attirent l'unité.

ובזה ממילא נפרד הרע ממנו כדכתיב כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים מפני אלהים וכתוב והר סיני עשן כולו מפני אש ירד עליו ה' באש כי הם קוצים כסוחים באש יצתו.

Par cela, le mal se sépare de lui de lui-même, comme il est écrit : « Comme la cire fond devant le feu, [ainsi] les méchants périssent devant D.ieu » ; et il est écrit : « Le mont Sinai était tout entier fumant, parce que Havaya y était descendu dans le feu » ; car ils sont « des épines coupées, embrasées par le feu ».

5 והיינו ע"י בחינת משה בחינת דעת שיודע שהוא באחד ויתכונן כמה שאמרו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה]

אין אדם עובר עבירה אא"כ [אלא אם כן] נכנס בו רוח שטות וכמ"ש

Cela s'accomplit par le niveau de Moché, le niveau de Daat (connaissance) : savoir qu'Il est Un, et méditer sur ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Un homme ne commet une transgression que si un esprit de folie est entré en lui. » Et comme cela est expliqué

במ"א שאפילו קל שבקלים אינו רוצה להיות פורק עול ומוסר נפשו על קדושת השם ית' וא"צ [ואין צריך]

/ ואינו צריך] שום התכוננות אחר רק שידע כי חלק ה' עמו

ailleurs, même le plus bas parmi les bas ne veut pas rejeter le joug et donne sa vie pour la sanctification du Nom de D.ieu, béni soit-Il. Et aucune autre méditation n'est nécessaire : il suffit qu'il sache que « la part de Havaya est Son peuple ».

ובזה שהוא חושב או מדבר דברים גופניים הוא מפריד את עצמו מאחד בודאי לא ירצה בזה כמו שא"א

ליקח הבן מאצל אביו דרך הטבע

En pensant ou en parlant de choses corporelles, il se sépare de l'Un ; assurément, il ne le voudra pas, tout comme il est naturellement impossible d'arracher un fils à son père.

וזהו מה יפה ירושתנו וכתוב גם חשך לא יחשיך ממך שחשך נק' אש שאפילו אש אינו מפסיק, וזה פי'

קדש עצמך במותר לך שאף

C'est là [le sens de] « Comme notre héritage est beau ! » Et il est écrit : « Même les ténèbres ne sont pas obscures pour Toi » : les ténèbres sont appelées feu, car même le feu ne sépare pas. Et tel est le sens de « Sanctifie-toi dans ce qui t'est permis » : bien que

שהוא מותר אינו רק לך מחמת גופך אבל מחמת השורה כך שהוא אלהותו ית' אינו מועיל היתר זה.

cela soit permis, ce n'est « qu'à toi » que cela est permis, en raison de ton corps ; mais, au regard de ce qui réside en toi, à savoir Sa divinité, béni soit-Il, cette permission ne vaut pas.

6 וזהו והייתם קדושים כי קדוש אני ה' וזהו לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה ובחינת אהרן שושבינא דמטרוניתא שמביא ומוליד תשוקה להש"י [להשם יתברך]

Et c'est [le sens de] «Vous serez saints, car Moi, Havaya, Je suis saint» ; et c'est «pour l'union du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina (Présence divine)». Quant au niveau d'Aaron, le garçon d'honneur de la Reine, il consiste à éveiller et à susciter un désir ardent pour D.ieu, béni soit-Il,

שהוא התעוררות תשוקה ממטה למעלה שהוא ע"י תפלה כמ"ש צמאה לך נפשי התבוננות בפסוקי דזמרה קודם ק"ש [קריאת שמע] ואחריו כשמגיע לואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע].

ce qui est un éveil du désir d'en bas vers le haut, et qui vient par la prière, comme il est écrit : «Mon âme a soif de Toi» : la méditation pendant les Pessouké de Zimra, avant le Chema, puis ensuite, lorsqu'on parvient à «Et tu aimeras» dans le Chema.

כי הנה נפש כל אדם משתוקקת רק שהאהבה היא בגלות ומסותרת כמו גלו לאדום שכינה עמהם פי' אע"פ [אף על פי] שעושה מעשה אדום אעפ"כ [אף על פי כן] שכינה עמהם ויתלהב לב האדם להיות בטל נגדו ית'.

Car voici que l'âme de chaque homme aspire à D.ieu ; seulement, son amour est en exil et caché, comme dans «Ils furent exilés à Édom : la Chekhina est avec eux». C'est-à-dire que, même s'il accomplit les actes d'Édom, la Chekhina est néanmoins avec eux. Le cœur de l'homme s'enflammera alors, jusqu'à s'annuler devant Lui, béni soit-Il.

כמו למשל שאנו רואים דבר גשמי מעשה של אדם בטל נגד רוחניות כמו מחשבה וזהו רגלי החיות כנגד כולם פי' מדרגה

Ainsi, par exemple, nous voyons qu'une chose matérielle — l'acte d'un homme — est négligeable devant ce qui est spirituel, telle la pensée. Et c'est [le sens de] «Les pieds des 'Hayot sont égaux à eux tous» : c'est-à-dire, un niveau

שהיא התחתונה בבחי' חיות שהוא רוחניות כנגד כולם כי אין ערך דבר גשמי נגד רוחניות.

qui est le niveau inférieur de la force vitale, laquelle est spirituelle, est égale à toutes ces choses, car une chose matérielle est sans commune mesure avec ce qui est spirituel.

כי אפילו בדבר גשמיות נאמר שהארץ כגרגיר חרדל נגד עולם הגלגלים שהם ג"כ גשמיים מכש"כ [מכל שכן] נגד דבר רוחניות.

Car même parmi les choses matérielles, il est dit que la terre est comme un grain de moutarde par rapport au monde des sphères [célestes], qui sont elles aussi matérielles ; à plus forte raison par rapport à une chose spirituelle.

7 וכן כל דבר רוחני נגד רוחניות הגבוה ולמעלה ממנו כמ"ש שוקי החיות נגד כולם קרסולי החיות נגד כולם וקמיה כולא כלא חשיב שהכל כאין ואפס ובטלים נגדו ית'.

De même, toute chose spirituelle [est annulée] devant la spiritualité qui lui est supérieure et au-dessus d'elle, comme il est dit : « Les jambes des 'Hayot sont à égalité avec toutes ; les chevilles des 'Hayot sont à égalité avec toutes. » Et « devant Lui, tout est considéré comme rien » : tout est néant et vide, et annulé devant Lui, béni soit-Il.

וזה פ"י הכל ירוממוך סלה שלעולם ירוממוך שכל מה שמרוממים אותך אין כלום כי יש עוד לרומם.

Tel est le sens de « Tous Te glorifieront, Séla » : ils Te glorifieront éternellement, car, quelle que soit la mesure dans laquelle ils Te glorifient, cela n'est rien, puisqu'il reste encore à Te glorifier davantage.

8 ועוד זה אין לו שיעור שהוא למעלה למעלה מכל מה שנוכל לרומם ואין רוממותו התרחקת מאתנו ח"ו [חס ושלום]

Et ce « plus » est sans limite, car Il est infiniment au-dessus de tout ce que nous pouvons exalter. Pourtant, Sa grandeur n'est pas un éloignement de nous, à D.ieu ne plaise ;

כי אדרבה שבזה התקרבות אצלנו מאחר שהכל בטל אצלו ית' וקמיה כלא חשיב א"כ אין הפסק וזהו בחי' אהרן לדבקה בו ולמהוי אחד באחד.

au contraire, cela nous rapproche de Lui, puisque tout est annulé devant Lui, béni soit-Il, et que « devant Lui, [tout] est considéré comme rien » ; dès lors, il n'y a pas de séparation. Tel est le niveau d'Aharon : s'attacher à Lui et ne faire qu'un avec l'Un.

אך הנה כתיב הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן שלפעמים צריך להקדים התורה והמצות כדי שיתפלל אחר

Cependant, il est écrit : « Voici Aharon et Moché », [et] « Voici Moché et Aharon » : car parfois, il faut commencer par la Torah et les mitsvot, afin qu'ensuite il prie

כך מאהבה ולפעמים ההתחלה מהתעוררות האהבה בתפלה ואח"כ יכול ללמוד ולעשות ע"ד שנתבאר
(ועיין ברבות בראשית ס"פ א' בחקתי פל"ו מענין הוא משה ואהרן כו'):

ainsi avec amour ; et parfois, le commencement vient de l'éveil de l'amour dans la prière, puis l'on peut étudier et agir, selon ce qui a été expliqué. (Voir aussi [Midrach] Rabba sur Beréchet, fin du chapitre 1, [et sur] Be'houkotaï, chapitre 36, au sujet de « Voici Moché et Aharon », etc.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/masei/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak